

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ Δ/ΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ &
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Αθήνα 4 Μαρτίου 2011
Αριθ. Πρωτ.: 3015

✓ ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

Ταχ. Δ/ση: Πειραιώς 40
Ταχ. Κώδικας: 101 82 - Αθήνα
TELEFAX: 2105203872
Πληροφορίες: Ι. Αντωνοπούλου
Τηλέφωνο: 2105295194
e-mail: ypertns@ypakp.gr

ΘΕΜΑ: Αυτασφάλιση για απολυμένους άνω των 55 ετών.
ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ. 10134/31-1-2011 ΕΡΩΤΗΣΗ ✓

Σε απάντηση της με αρ. πρωτ. 10134/31-1-2011 Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ. κ. Α. Νάνο και Α. Σκυλλάκο, σχετικά με το ανωτέρω θέμα, σας πληροφορούμε τα εξής:

Πάγια επιδίωξη του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης αποτελεί η διασφάλιση και διεύρυνση της κοινωνικής προστασίας, για το σύνολο των Ελλήνων πολιτών και, ειδικότερα, των πλέον ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν θεσπιστεί μία σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων, οι οποίες αποβλέπουν στην παροχή αυξημένης ασφαλιστικής-συνταξιοδοτικής προστασίας σε ασφαλισμένους με μη ομαλό εργασιακό βίο. Ειδικότερα:

1. Με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.2874/2000 (Φ.Ε.Κ. 286, Α') και της Φ. 21/οικ.1177/31-05-2001 (Φ.Ε.Κ. 709, Β') Υπουργικής Απόφασης, παρέχεται η δυνατότητα στους μακροχρόνια ανέργους, στους οποίους υπολείπονται μέχρι και πέντε (5) έτη ή χίλιες πεντακόσιες (1500) ημέρες ασφάλισης για τη θεμελίωση δικαιώματος πλήρους σύνταξης από τον Κλάδο σύνταξης του Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ., κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις (όπως, διαπίστωση ανεργίας επί δώδεκα (12) τουλάχιστον συνεχείς μήνες, με κάρτα ανεργίας ανανεωμένη συνεχόμενα - καθόλο το χρονικό αυτό διάστημα και συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας προκειμένου για άνδρες ή του 55^{ου} προκειμένου για γυναίκες), να ζητήσουν την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισής τους στο Ίδρυμα, μέχρι τη συμπλήρωση των κατ' ελάχιστον απαιτούμενων ημερών ασφάλισης για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος, με πλήρη κάλυψη της σχετικής δαπάνης, για την καταβολή των προβλεπόμενων εισφορών, από τους πόρους του Κλάδου με την επωνυμία «Λογαριασμός για τη Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση» (Λ.Α.Ε.Κ.), που με τον ν. 2434/1996 (Φ.Ε.Κ. 188, Α') έχει συσταθεί στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.).

Δικαιούχοι είναι οι ασφαλισμένοι του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., καθώς και οι ασφαλισμένοι των ταμείων επικουρικής ασφάλισης που ασφαλίζουν μισθωτούς, οι οποίοι για κύρια σύνταξη

είναι ασφαλισμένοι στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., ανεξάρτητα από το χρόνο εισόδου τους στην ασφάλιση, καθώς και από το χρόνο διακοπής της υποχρεωτικής ασφάλισής τους.

Οι ανωτέρω διατάξεις αποσκοπούν στην εξασφάλιση σύνταξης σε εκείνες τις περιπτώσεις ασφαλισμένων, που, για οποιονδήποτε λόγο, δεν συμπληρώνουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιώματος συνταξιοδότησης. Σημειώνεται ότι, ο εν λόγω χρόνος προαιρετικής ασφάλισης δεν δύναται να αναγνωρισθεί ως διανυθείς στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

2. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 2084/1992 (Φ.Ε.Κ. 165, Α'), όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 (Φ.Ε.Κ. 115, Α'), παρέχεται η δυνατότητα σε ασφαλισμένους των φορέων αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από την 1.1.2011 και εφεξής και έχουν πραγματοποιήσει χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 3.600 ημερών ή 12 ετών, να αναγνωρίσουν, προκειμένου για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος ή την προσαύξηση του ποσού της σύνταξής τους, μεταξύ άλλων χρόνων, το χρόνο επιδότησής τους λόγω τακτικής ανεργίας και το χρόνο ανεργίας τους, μετά την υπαγωγή τους στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου.

Αναφορικά με το χρόνο επιδότησης λόγω ανεργίας, συνυπολογίζονται, μόνο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, μέχρι τριακόσιες (300) ημέρες και ανεξαρτήτως του χρόνου που έλαβε χώρα η ανεργία.

Αναφορικά με το χρόνο ανεργίας για τον οποίο δεν έχει ο ασφαλισμένος επιδοτηθεί, αναγνωρίζεται, κατόπιν εξαγοράς, πέραν του χρονικού διαστήματος εγγραφής στα μητρώα ανεργίας του Ο.Α.Ε.Δ. και οποιουδήποτε χρονικό διάστημα ανεργίας, το οποίο έχει μεσολαβήσει μετά την έναρξη του εργασιακού βίου και την υπαγωγή για πρώτη φορά στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου, δηλαδή οποιουδήποτε χρονικό διάστημα (μετά την έναρξη, πάντα, του εργασιακού βίου και την υπαγωγή για πρώτη φορά στην ασφάλιση του οικείου φορέα κύριας ασφάλισης), για το οποίο δεν έχει χωρήσει ασφάλιση. Στην περίπτωση αυτή, η αναγνώριση γίνεται κατόπιν εξαγοράς, τόσο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης, με την καταβολή για κάθε μήνα ποσού υπολογιζόμενου με ποσοστό 20% για τους φορείς κύριας ασφάλισης και 6% για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, επί του 25πλάσιου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, όπως ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για αναγνώριση.

Για τους ασφαλισμένους που θεμελιώνουν το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα μέχρι 31-12-2010, ανεξαρτήτως του εάν αυτό ασκηθεί εντός του τρέχοντος έτους ή από 1-1-2011 και εφεξής, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 2084, όπως ίσχυαν πριν την αντικατάστασή τους με την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, σύμφωνα με τις οποίες, μεταξύ άλλων χρόνων, μπορεί να συνυπολογιστεί προκειμένου για τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης, ο χρόνος επιδότησης λόγω τακτικής ανεργίας και μέχρι 200 ημέρες κατ'ανώτατο όριο και εφόσον ο χρόνος αυτός εμπίπτει στην τελευταία 10ετία πριν την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση.

3. Με τις διατάξεις του άρθρου 74 παρ. 4 και 5 του ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115, Α'), θεσπίζεται η δυνατότητα για τους εργαζόμενους ηλικίας 55 έως 64 ετών, των οποίων η σύμβαση εργασίας καταγγέλλεται (ανεξαρτήτως του εάν πρόκειται για ομαδικές ή μεμονωμένες απολύσεις), εφόσον παραμένουν άνεργοι, να αυτασφαλίζονται, εντός χρονικού διαστήματος δύο (2) μηνών από την καταγγελία της σύμβασής τους. Στο κόστος της αυτασφάλισης υποχρεούται να συμμετάσχει ο εργοδότης που τον απέλυσε για χρονικό διάστημα μέχρι τρία έτη κατά ποσοστό: α. 50% για τους ασφαλισμένους ηλικίας 55 έως 60 ετών και β. 80% για τους ασφαλισμένους ηλικίας 60 έως 64 ετών. Το υπόλοιπο κόστος αυτασφάλισης αναλαμβάνεται από τον ΟΑΕΔ, μέσω του ΛΑΕΚ.

Για την υλοποίηση των ανωτέρων διατάξεων προβλέπεται η έκδοση απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μετά από γνώμη της Επιτροπής Διαχείρισης του ΛΑΕΚ, που εγκρίνεται από το Δ.Σ. του ΟΑΕΔ, με την οποία ρυθμίζονται οι

όροι, οι προϋποθέσεις, η δυνατότητα επιμήκυνσης - σε εξαιρετικές περιπτώσεις - του χρόνου της αυτασφάλισης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Η ανωτέρω ρύθμιση εντάσσεται στα συνολικά θεσπιζόμενα μέτρα ουσιαστικής προστασίας των εργαζομένων προχωρημένης ηλικίας, με σκοπό την άμβλυνση των επιπτώσεων σε περίπτωση απολύσεων, καθώς επιβεβαιώνεται αφενός η ανάληψη επιπροσθέτου κόστους, για τους καταγγέλλοντες τη σύμβαση εργασίας εργοδότες, μέχρι τρία (3) χρόνια μετά την καταγγελία της σύμβασης, γεγονός που δρα ανασταλτικά ως προς την ευχέρεια των εργοδοτών να προβαίνουν σε απολύσεις εργαζομένων ηλικίας 55-64 ετών, αφετέρου δε προβλέπεται η πλήρης κάλυψη της ασφάλισης των απολυμένων της οριζόμενης, από τη σχετική διάταξη, κατηγορίας για το ίδιο χρονικό διάστημα.

Αναφορικά με την αναδρομικότητα των σχετικών διατάξεων σας γνωρίζουμε ότι έχει συσταθεί, σε διϋπηρεσιακό επίπεδο, ομάδα εργασίας ειδικής σύνθεσης, με σκοπό την επεξεργασία των, σχετικών με την αυτασφάλιση, διατάξεων και την προετοιμασία σχεδίου επί Υπουργικής Απόφασης (Υ.Α.), σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρ. 8 του Ν. 3863/2010. Στο σχέδιο επί της Υ.Α., το οποίο ήδη βρίσκεται στο στάδιο της τελικής διαμόρφωσης, περιλαμβάνεται ρητή αναφορά στην αναδρομικότητα των διατάξεων περί αυτασφάλισης, για τις περιπτώσεις πρώτης εφαρμογής, από την έναρξη ισχύος του σχετικού νόμου.

4. Τα όρια ηλικίας, όπως και ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης, που ισχύουν στο ασφαλιστικό μας σύστημα, ως προϋποθέσεις θεμελίωσης των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, έχουν θεσπιστεί με βάση τα πορίσματα συστηματικών αναλογιστικών μελετών και σε συνάρτηση με το προσδόκιμο όριο ζωής της χώρας, με σκοπό αφενός τη βιωσιμότητα των ασφαλιστικών οργανισμών και αφετέρου την εξασφάλιση ικανοποιητικών κοινωνικοασφαλιστικών παροχών, για το σύνολο των ασφαλισμένων και συνταξιούχων.

Πάντως και στις τελευταίες νομοθετικές παρεμβάσεις, που εισήχθησαν με το ν.3863/2010, για τους ασφαλισμένους στο Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. λήφθηκε μέριμνα, ώστε να μην θιγούν ώριμα συνταξιοδοτικά δικαιώματα.

Συγκεκριμένα, παρότι εναρμονίζεται σταδιακά το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των γυναικών ασφαλισμένων με 4.500 ημέρες ασφάλισης με το ισχύον για τους άνδρες, έχει γίνει δεκτό ότι, η σταδιακή αύξηση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης δεν καταλαμβάνει όσες μέχρι 31-12-2010 έχουν συμπληρώσει 4.500 ημέρες ασφάλισης και το 55^ο έτος της ηλικίας τους. Περαιτέρω, και στις περιπτώσεις γυναικών συνταξιοδοτούμενων με τον Κ.Β.Α.Ε., όπου και εκεί υφίσταται σταδιακή εναρμόνιση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης με το ισχύον για τους άνδρες ασφαλισμένους στον Κ.Β.Α.Ε., οι γυναίκες, που μέχρι το τέλος του 2010 έχουν συμπληρώσει 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων 3.600 στον ΚΒΑΕ και εξ αυτών 1.000 την τελευταία 13ετία πριν από τη συμπλήρωση του ανωτέρω ορίου ηλικίας, εξακολουθούν να συνταξιοδοτούνται στο 55^ο έτος της ηλικίας τους.

Τέλος, σημειώνεται ότι, ανάλογες ρυθμίσεις σταδιακού ανακαθορισμού και εναρμόνισης των ισχυόντων ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης (όπως και του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης), απαντώνται στις διατάξεις του ν. 3863/2010 και για τους ασφαλισμένους στους λοιπούς ασφαλιστικούς οργανισμούς ασφάλισης Μισθωτών, Ελεύθερων Επαγγελματιών και Ανεξάρτητα Απασχολούμενων.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Γ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ